

i 1713 anerkendte Spanien Storbritanniens herredømme over området. I løbet af det 18. århundrede forsøgte Spanien flere gange forgæves at tilbageerobre området. — Under det britiske styre blev Gibraltar udviklet til en stærk fæstning, som i det 18. og 19. århundrede bidrog til Storbritanniens kontrol med udviklingen i Middelhavet og efter Suezkanalens åbning med søvejen til Indien. Også under verdenskrigene havde Gibraltar stor strategisk betydning. Navnlige efter den 2. verdenskrigs afslutning er der ofte fra spansk side rejst krav om områdets tilbagegivelse til Spanien; således har den spanske delegerede ved FN siden Spaniens optagelse i organisationen hvert år taget forbehold over for den britiske regerings beføjelse til at forelægge oplysninger vedrørende Gibraltar i overensstemmelse med FN-pagtens art. 73 e under påstand om, at Gibraltar udgjorde en integrerende del af Spanien.

Gibraltars forfatning er fastlagt i Gibraltar (Legislative Council) Order-in-Council af 3. februar 1950, patent af 28. februar 1950 og kgl. instrukser af samme dato.

Guvernøren er samtidig kommandant og leder af områdets administration. Under udøvelsen af sine beføjelser rådgives han af et udøvende råd, som består af 4 medlemmer, som sidder i kraft af embede, og 4 medlemmer udpeget af guvernøren; tre af disse er valgte medlemmer af det lovgivende råd. Guvernøren fører forsædet i rådet. Det udøvende råd er det vigtigste udøvende organ og træffer normalt afgørelse i alle spørgsmål vedrørende områdets indre administration, herunder budgetspørgsmål.

Det lovgivende råd består af guvernøren som formand, „Speakeren“ og 12 andre medlemmer, nemlig tre, som sidder i kraft af embede, 2 udpeget af guvernøren samt 7 medlemmer, som vælges af befolkningen efter et forholdstalsvalgssystem for en periode af 5 år. Ved det sidste valg i september 1959 afgav ca. 8.800 af de i alt ca. 13.300 stemmeberettigede deres stemme. Af de valgte tilhørte tre det i 1942 grundlagte parti „Association for the Advancement of Civil Rights“, 1 medlem var opstillet af Gibraltars „Transport and General Workers' Union“ og tre medlemmer var uafhængige.

Det lovgivende råd har lovgivende myndighed vedrørende lokale forhold. Som resultat af en i 1959 indført forfatnings-

ændring fører dets medlemmer kontrol med administrationens afdelinger. Lederen af den største gruppe i den lovgivende forsamling fører titlen „Chief Member“. Guvernøren har absolut veto over for de af forsamlingen vedtagne love, som desuden kan tilsidesættes af den britiske regering. Guvernøren har endvidere beføjelse til, såfremt han skønner, at offentlige interesser kræver det, at gennemføre en hvilken som helst lovgivningsforanstaltning uden den lovgivende forsamlings medvirken.

2. Koloniudvalgets behandling af sagen.

Koloniudvalget behandlede Gibraltar under møder fra den 9.-20. september 1963. Det blev på den første mødedag besluttet at imødekomme en anmodning fra Spanien om at deltage i debatten.

Debatten blev indledt af den *britiske delegerede*, som gav en redegørelse for den historiske og forfatningsmæssige udvikling — i det væsentlige svarende til den i det foregående gengivne — og afsluttende erklærede, at Gibraltars befolkning, som allerede nød et betydeligt indre selvstyre, havde givet udtryk for, at den ønskede at forblive knyttet til Storbritannien. Den britiske regering var imidlertid altid parat til at drøfte forslag fra befolkningen om ændringer i den nuværende tilstand.

Den *spanske delegerede* gav udtryk for, at Spanien altid havde betragtet Gibraltar som en del af nationens territorium, som var blevet frataget det under en national svaghedsperiode. Det var i øvrigt den spanske delegeredes opfattelse, at Storbritannien ved freden i Utrecht i 1713 kun havde erhvervet en ret til at holde området besat som en militær base. Det var først i løbet af det 19. århundrede, at Storbritannien ved en række ensidige skridt havde forvandlet området til en koloni. Efter den spanske regerings opfattelse var den britiske suverænitetsudøvelse over Gibraltar i strid med FN-pagtens principper og en permanent kilde til friktioner. Hertil kom, at Gibraltar af befolkningsmæssige og økonomiske grunde ikke kunne leve uden Spanien. Gibraltar var afhængig af de 10.000 spanske arbejdere, som hver dag passerede grænsen for at arbejde i Gibraltar. Han udtalte også, at Gibraltars økonomi i